

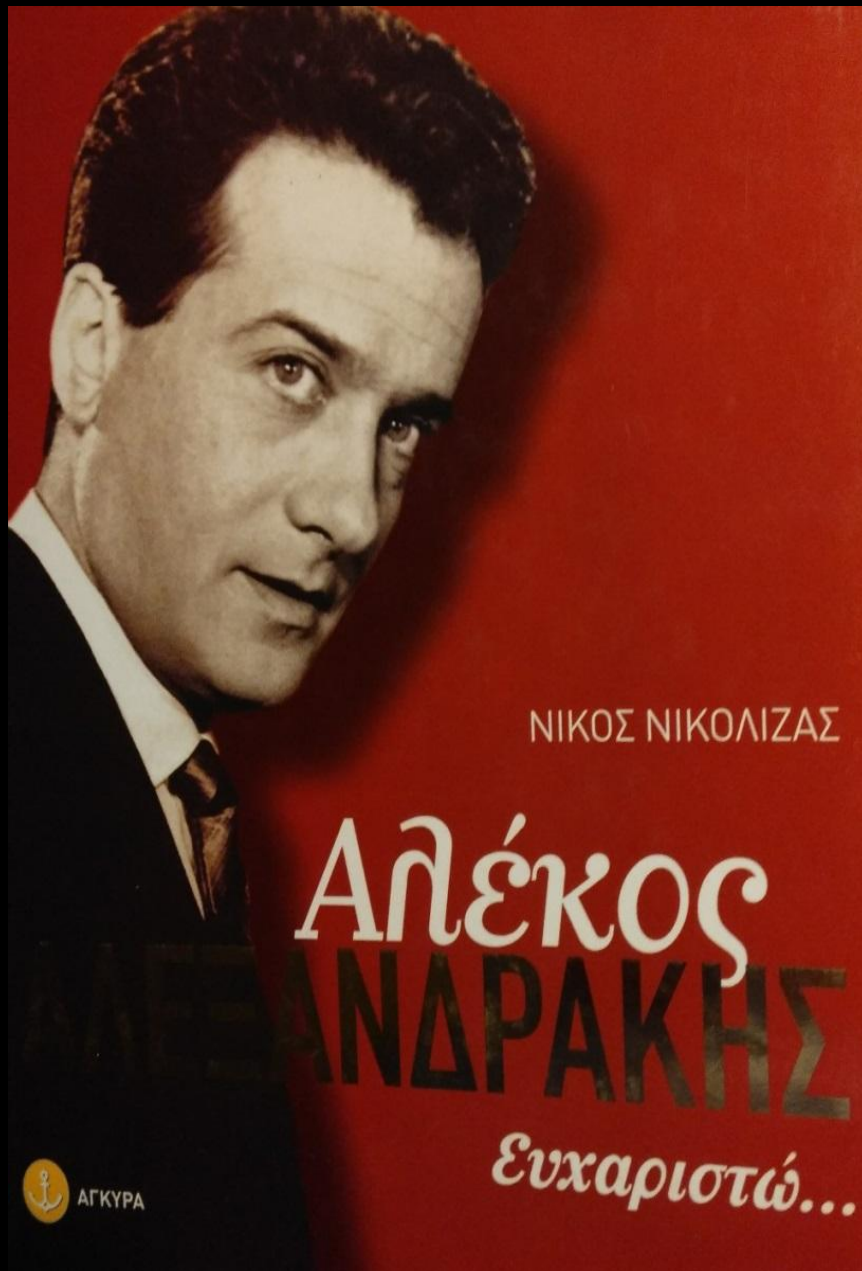
Χωρίς ταυτότητα

ΓΙΑΝΝΗ ΜΑΡΗ

*Χωρίς
ταυτότητα*

ΑΤΛΑΝΤΙΣ

«Το “Χωρίς ταυτότητα” ήταν η **πρώτη ταινία** που έκανα με τον **Δαλιανίδη** και τη **Λάσκαρη**. Ήταν από τις καλές ταινίες που κάναμε με τον Φίνο. Η Ζωή ήταν τότε ένα λαμπερό κορίτσι, όμως δεν είχε καθόλου βεντετισμούς. **Μετά ο Δαλιανίδης γύρισε αρκετές ταινίες τέτοιου στυλ**»

**Εισιτήρια Α΄ Προβολής
Αθήνα-Πειραιά**

→ 85.840

**Πρβλ. “Ιλιγγος”:
454.451**

**Άνω των 500.000:
Δόλωμα / Σωφερίνα**

Dramatis personae

▶ Απατεώνας (;)

- Γιάννης Ντοναβέντης

▶ Θύματα απάτης (;)

- κυρία Μαυρολέοντος = Μαρία Χρυσοσπάθη
- Λιάνα Μαυρολέοντος = Έλενα Χρυσοσπάθη
- Αντώνης Καρέλης = Αντώνης Καρέλης

▶ Ηθική αυτοουργός απάτης (;) + δράστις απόπειρας ανθρωποκτονίας

- Ζαννέτ = Ζαννέτ Καρακάλου

▶ Θύματα απόπειρας ανθρωποκτονίας

- Λιάνα + Γιάννης Ντοναβέντης

▶ Ηθικός αυτοουργός απάτης (;) + Εκβιαστής (;)

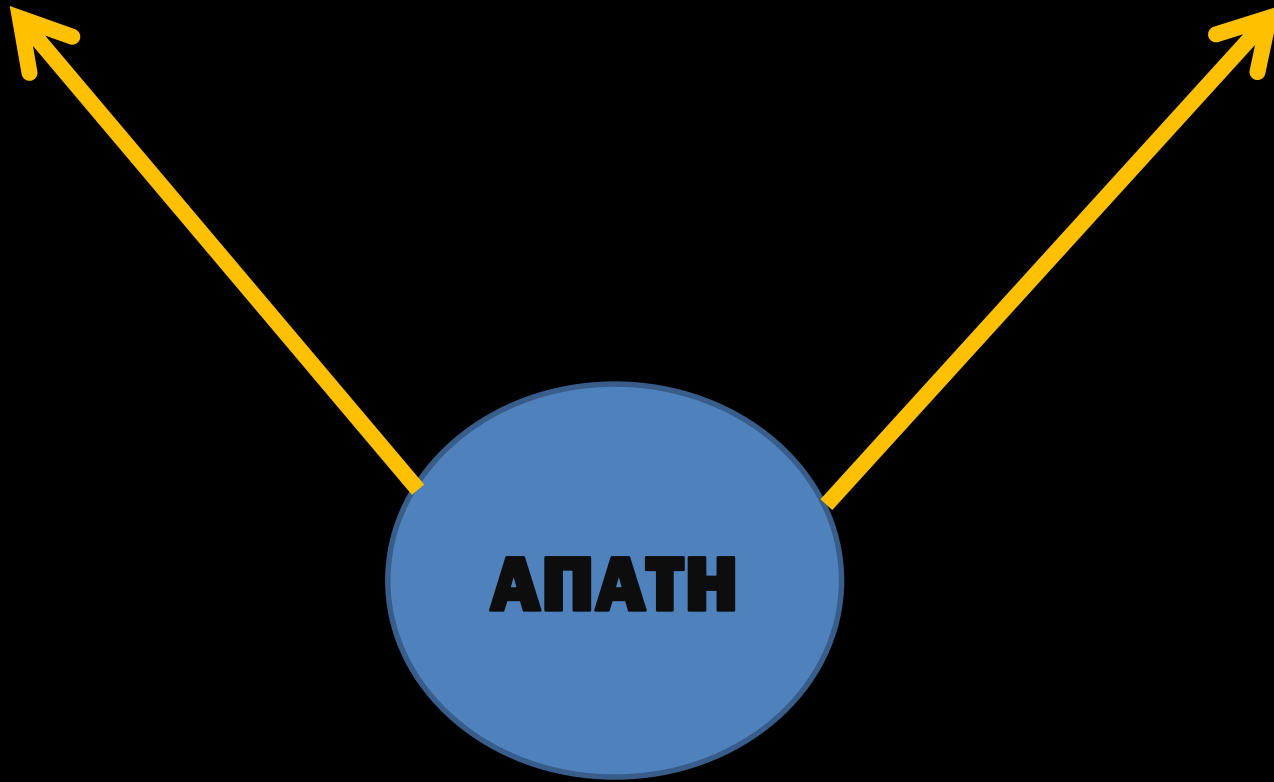
- Αβράμογλου = Ισίδωρος Αμπάζης

▶ Θύμα απόπειρας εκβίασης (;)

- Ντοναβέντης

Εκβίαση

Απόπειρα ανθρωποκτονίας

ΑΠΑΤΗ

ΑΠΑΤΗ / Άρθρο 386

1 • (5) Όποιος με **σκοπό** να αποκομίσει ο ίδιος ή άλλος παράνομο περιουσιακό όφελος

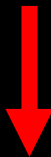
2 • (4) **βλάπτει** ξένη περιουσία

3 • (2) **πείθοντας** κάποιον (πλάνη-πειθώ)

4 • (3) σε **πράξη-παράλειψη-ανοχή** (= περ. διάθεση)

5 • (1) με την εν γνώσει **παράσταση ψευδών γεγονότων** σαν αληθινών ή την αθέμιτη απόκρυψη ή παρασιώπηση αληθινών γεγονότων (= **πράξη εξαπάτησης**)

I. ΑΠΑΤΗ (;)

→ Πράξη εξαπάτησης

- Ψευδής παράσταση ως προς την **ιδιότητα / ταυτότητα**

→ Πλάνη / Περιουσιακή διάθεση

- Σπίτι, αυτοκίνητο, θέση στην επιχείρηση-μισθός

▶ Περιουσιακή βλάβη ή μήπως συνειδητή αυτοβλάβη;

→ Παροχή χωρίς κανένα αντάλλαγμα!

▶ Ματαίωση του ατομικού σκοπού της παροχής

→ Έδωσαν με ηθικό αντάλλαγμα (ανταμοιβή του χαμένου γιου) αλλά χωρίς πραγματικό αντίκρισμα

▶ Άποψη Μαρή / Μυθιστόρημα:

- Ο Ντοναβέντης «έκανε **το χειρότερο είδος απάτης, κλέβοντας μια στοργή που δεν του ανήκει**»
- «Είμαι χειρότερος κι από τον τελευταίο κλέφτη. Εκείνος κλέβει χρήματα, κοσμήματα. Εγώ [ενν.: ο απατεώνας] **έκλεψα την καρδιά σας, την αγάπη σας**»

👉 ΑΛΛΟ ΑΠΑΤΕΩΝΑΣ ΑΛΛΟ ΚΛΕΦΤΗΣ

- Κλοπή = **ετεροπροσβολή**

- Απάτη = **αυτοπροσβολή**

➔ Βλ. όμως τον όρο “χαρτοκλέφτης”

➔ Πρβλ. “Οι Αδίστακτοι” (1965) / Ν. Φώσκολος:
απατεώνας = κλέφτης ψυχών

▶ Μήπως όμως τελικώς έλαβαν **αντιπαροχή**;

• **Αποδοτική εργασία** Ντοναβέντη στην οικογενειακή επιχείρηση!

▶ Ποιο το **ύψος** της περιουσιακής βλάβης;

▶ Πώς αξιολογείται η ανατροπή στο τέλος του έργου;
("Τα γνωρίζαμε όλα!")

• Πράξη εξαπάτησης → ΠΛΑΝΗ → Περιουσιακή διάθεση;

Άρθρο 385

- (5) Όποιος με **σκοπό** να αποκομίσει ο ίδιος ή άλλος παράνομο **περιουσιακό όφελος**

- (2) **εξαναγκάζει** κάποιον

- (1) με **βία** ή με **απειλή**

- (3) σε **πράξη, παράλειψη ή ανοχή**

- (4) από την οποία επέρχεται **ζημία** στην περιουσία του εξαναγκαζομένου ή άλλου

II. ΕΚΒΙΑΣΗ (;)

▶ Πρώτη φάση

- Απειλή τέλεσης νόμιμης ενέργειας / λύτρα σιωπής = 2.000 λίρες: **“blackmail” = “Chantage” = 385 ΠΚ;**

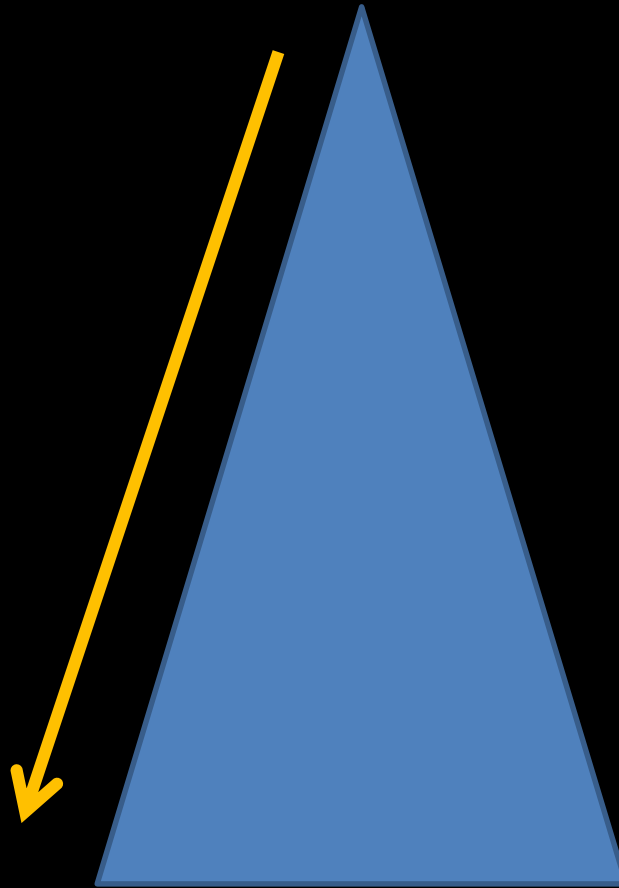
→ Δύο απόψεις!

- Αν η εκταμίευση από την περιουσία της επιχείρησης και όχι από την τσέπη του Ντοναβέντη

→ Τριγωνική εκβίαση

Αβράμογλου

απειλή αποκάλυψης αμαρτωλού μυστικού

Ντοναβέντης

Οικ. Μαυρολέοντος

..... ΣΧΕΣΗ; .....

A. Εκβίαση όταν σχέση εγγύτητας

Αρκεί ο εξαναγκαζόμενος να μπορεί **ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ** ή **ΕΚ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ** να ενεργήσει την επιζήμια για τον βλαπτόμενο πράξη ή παράλειψη

B. Εκβίαση όταν κοινότητα θυμάτων

1. Απαλλάσσει ο διαθέτων και τον βλαπτόμενο από το απειλούμενο κακό;
2. Απορρέει ο κίνδυνος από τον τρόπο περιουσιακής οργάνωσης του βλαπτομένου;

- Αν 1. / 2. = **ΟΧΙ**

- (Το αμαρτωλό μυστικό δεν αφορά τον βλαπτόμενο!)

→ ΑΛΛΑΖΕΙ ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ

- **Παράνομη βία + Ηθική αυτοουργία απιστίας**

▶ Ο Ντοναβέντης δεν υποκύπτει

→ **Ταινία:**

«για να μη με πετάξει έξω η μητέρα, θα πρέπει να σας **πληρώνω συνεχώς**»

→ **Μυθιστόρημα**

«Την ξέρω καλά τη **σκάλα του εκβιασμού**. Όταν πάρης την πρώτη φορά, ζητάς περισσότερα τη δεύτερη και ούτω καθεξής»

«Τους ήξερε τους εκβιαστές. Η δυσκολία ήταν ν' αρχίσουν. Όταν άρχιζαν, **δεν σταματούσαν ποτέ**»

▶ **George Fletcher, “Blackmail: The Paradigmatic Crime”**

- Η προοπτική επαναλαμβανόμενων απειλών (“prospect of repeated demands”)
- καθιερώνει **σχέση κυριαρχίας και υποταγής** [dominance and subordination] σε βάρος του απειλούμενου
- ο εν δυνάμει διαρκώς απειλούμενος μπορεί να μετατραπεί σε **“οιονεί όμηρο”** του γνώστη του “αμαρτωλού μυστικού”

▶ Δεύτερη φάση

→ Εκβίαση με απειλή παράλειψης;

• “Δώσε μου 2.000 λίρες για να σου δώσω τα χρήσιμα στοιχεία”

→ Υπάρχει υποχρέωση τέλεσης της επίμαχης ενέργειας;

▶ **ΟΧΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ = ΝΟΜΙΜΗ ΠΑΡΑΛΕΙΨΗ**

→ **Μη αξιόποινη προσφορά / “εμπορική συναλλαγή”**

▶ **Μειοψηφία = Εκβίαση**

→ **Έλλειψη συνάφειας μέσου προς σκοπό**

→ «Εκείνος προς τον οποίο απευθύνει κάποιος μια απειλή παραλείψεως βρίσκεται κατά κανόνα σε μια **δυσχερή θέση**

Όποιος λοιπόν προσφέρεται να τον βοηθήσει θέτοντάς του κάποιους μη προσήκοντες όρους **φορτώνει στον υπό πίεση ευρισκόμενο ένα νέο βάρος**»

→ Πράγματι ο Ντοναβέντης βρίσκεται σε **δυσμενή θέση** / η απειλή παράλειψης του προσθέτει βάρος

▶ **Αφορά τον Αβράμογλου η μειονεκτική θέση του Ντοναβέντη;**

→ Είναι η απειλή του Αβράμογλου **άσχετη** προς τον επιδιωκόμενο σκοπό;

▶ **Αν όλα έχουν την τιμή τους, γιατί όχι και η αποκάλυψη πληροφοριών;**

▶ Το παράδειγμα του φτυαριού:

- Εγώ έχω το φτυάρι, ένας άλλος το χρήμα
- Για να δώσω το φτυάρι, ζητώ χρήματα
- Είμαι εκβιαστής επειδή το φτυάρι μου δεν σχετίζεται με τα χρήματα του άλλου;
- Αξιόποινες οι εμπορικές προτάσεις;

▶ Τρίτη φάση

- Ο Ντοναβέντης πληρώνει τον Αβράμογλου: παραδίδει 200.000 δρχ. = Τετελεσμένη εκβίαση
- Τι θα γίνει με τις δύο προηγούμενες απόπειρες;
- Διατηρούν **αυτοτέλεια**, άρα κατ' εξακολούθησιν εκβίαση;
- Ή πρόκειται για επαναλαμβανόμενες απειλές που **καλλιεργούν το κλίμα** για τον εξαναγκασμό;

▶ ΑΛΛΗ ΤΡΟΠΗ ΣΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

- ο Αμπάζης συμμετοχος σε διάρρηξη αθηναϊκού κοσμηματοπωλείου
- Άνθρωπος του Ντοναβέντη **αγοράζει τα κλοπιμαία** από τον Αμπάζη
- **Ανταποδοτική απειλή:** «Σταμάτα να ζητάς, αλλιώς τηλεφωνώ στην αστυνομία και της παραδίδω τα κλοπιμαία σου»

▶ Συγκριτική διαπίστωση

→ Η ανταποδοτική απειλή δεν είναι η συνήθης εξέλιξη για τον “φορτικό εκβιαστή”

→ Η κάθαρση έρχεται με την θανάτωσή του

- “**Derailed**” (= “Εκτός τροχιάς”, 2005)
- “**Magical girl**” (2014)
- “**Un homme idéal**” (= “Ο συγγραφέας”, 2015)

Στο “Αύριο και για πάντα” ο εκβιαστής θανατώνεται από τον πατέρα της αενάως εκβιαζόμενης κόρης του

ΓΙΑΝΝΗ
ΜΑΡΗ

---

*Αύριο και
για πάντα*

ΑΤΛΑΝΤΙΣ

ΓΙΑΝΝΗ
ΜΑΡΗ

---

*Υπόθεση
εκβιασμού*

ΑΤΛΑΝΤΙΣ

▶ Εγκληματολογικό σχόλιο Γ. Μαρή:

«Εγώ απλώς θέλω να σε βοηθήσω. Να σε βοηθήσω να μη βρεθής στη φυλακή και μάλιστα σαν **διαρρήκτης**. Τουλάχιστο αν πήγαινες σαν **εκβιαστής**, θα ήταν **πιο αξιοπρεπές**»

▶ Είναι όντως ο εκβιαστής “καλύτερος” του κλέφτη;

III. ΤΡΙΠΛΗ ΑΠΟΠΕΙΡΑ ΑΝΘΡΩΠΟΚΤΟΝΙΑΣ

A. Πρώτη απόπειρα

- Η Ζανέτ αφήνει ανοικτή την μπαλκονόπορτα στο δωμάτιο της άρρωστης Λιάνας παρά τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες
- Ο Ντοναβέντης την κλείνει / **αποτυχημένη η απόπειρα**
- Άρ. 299 ΠΚ: «Όποιος με πρόθεση **σκότωσε** άλλον, τιμωρείται με ισόβια κάθειρξη»
- Όποιος σκότωσε... **με οποιονδήποτε τρόπο!**

B. Δεύτερη απόπειρα

☛ “Λοξοδρομημένη θανάσιμη παγίδα”

- Στο χαλασμένο αυτοκίνητο **δεν επιβιβάζεται ο αρχικός στόχος** = η Λιάνα

- αλλά ο **Ντοναβέντης**

▶ Πώς ευθύνεται η παγιδοποιός Ζανέτ;

▶ ΕΥΝΟΪΚΗ ΑΠΟΨΗ

- Συγκρίσιμη περίπτωση με το “**αστόχημα βολής**” (aberratio ictus)
- ο Α σημαδεύει τον Χ αλλά πετυχαίνει τον Ψ

Απόπειρα ανθρωποκτονίας κατά του αρχικού στόχου

+

σωματική βλάβη / ανθρωποκτονία εξ αμελείας κατά του πληγέντος

▶ ΔΥΣΜΕΝΗΣ ΑΠΟΨΗ

- Συγκρίσιμη περίπτωση με την “**πλάνη περί το πρόσωπο**” (error in persona non nocet)

→ Στήθηκε τυφλή παγίδα

→ 1. Ο παγιδοποιός **ήξερε** ότι ο πρώτος άνθρωπος που θα επιβιβασθεί θα κάνει ταξίδι προς την κόλαση

→ 2. Αλλά **νόμιζε** ότι ο άνθρωπος αυτός θα είναι γυναίκα και θα λέγεται Λιάνα

▶ 2. = **Αδιάφορη πλάνη** / **Άθικτος ο ανθρωποκτόνος δόλος**

▶ ΔΥΣΚΟΛΟ ΕΡΩΤΗΜΑ

- Αν παραλληλισμός με error in persona
  - Θα ευθύνεται η παγιδοποιός και για απόπειρα ανθρωποκτονίας σε βάρος της Λιάνας;
- Τι κίνδυνος προκλήθηκε;
- Πόσους ήθελε να σκοτώσει η παγιδοποιός; / Πώς μπορούσε να διασφαλίσει τον αριθμό;

Γ. Τρίτη απόπειρα

- Η Ζανέτ σκουντάει τη Λιάνα για να πέσει στο κενό
- Η Λιάνα, καθώς γλιστρά, στριγκλίζει
- **Η Ζανέτ την τραβά προς τα μέσα**
- ▶ **Εκούσια υπαναχώρηση από απόπειρα ανθρωποκτονίας;**

Υπαναχώρηση: Άρ. 44 ΠΚ

Παρ. 1: Η απόπειρα μένει ατιμώρητη, αν ο δράστης άρχισε την ενέργεια για την τέλεση του κακούργηματος ή πλημμελήματος, αλλά δεν την ολοκλήρωσε από δική του βούληση και όχι από εξωτερικά εμπόδια.

Παρ. 2: «Αν ο δράστης, αφού ολοκλήρωσε την ενέργειά του, παρεμπόδισε ύστερα με δική του βούληση το αποτέλεσμα που μπορούσε να προέλθει από την ενέργειά του αυτή και που ήταν απαραίτητο για την τέλεση του κακούργηματος ή του πλημμελήματος, τιμωρείται με την ποινή του άρθρου 83 μειωμένη στο μισό. Το δικαστήριο όμως μπορεί, εκτιμώντας ελεύθερα όλες τις περιστάσεις, να κρίνει την απόπειρα ατιμώρητη»

► Θεωρία “λογικής του εγκληματία”

- Αν ο δράστης υπαναχώρησε

- **διότι** αυτό θα είχε πράξει και ο σκληροτράχηλος εγκληματίας

- ☑ ακούσια η υπαναχώρηση

- **παρότι** δεν θα είχε πράξει όμοια ο σκληροτράχηλος εγκληματίας

- ☑ εκούσια η υπαναχώρηση

→ Δεν μετράμε την ψυχολογική πίεση του υπαναχωρούντος

→ Διερευνούμε τον λόγο για τον οποίο υπαναχώρησε

→ Άλλο η στριγκλιά του θύματος σε **ερημική τοποθεσία**

→ άλλο η στριγκλιά σε μέρος όπου **μπορεί να ακουστεί σε τρίτους**

▶ **ΕΔΩ;**

